

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ ШКІЛ З
ІНКЛЮЗИВНИМ НАВЧАННЯМ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма А3 Початкова освіта

Спеціальність А 3 Початкова освіта

Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
початкової освіти та освітніх інновацій
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інноваційні методи освітньо-виховної роботи шкіл з інклюзивним навчанням
Викладач (-і)	доц. Матвеева Н.О.
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	nataliia.matveieva@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є інноваційні методи освітньо-виховної роботи закладів загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням. Курс розраховано на опанування основних особливостей інклюзивної діяльності шкіл, усвідомлення стрижневих принципів їх освітньо-виховної роботи, вивчення специфіки підбору інноваційних методів та технологій в процесі інклюзивного навчання, вивчення основних стратегій інклюзивного навчання.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є озброєння майбутніх фахівців знаннями про надання якісних освітніх послуг дітям шкільного віку з різними нозологіями, особливості професійного спілкування та інноваційної діяльності фахівців закладу з інклюзивним навчанням. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є: підготовка до навчально-виховної діяльності з учнями з особливими освітніми потребами; ознайомлення майбутніх фахівців із особливостями практичної діяльності з даною категорією осіб в умовах закладу загальної середньої освіти, оволодіння стрижневими принципами та стратегіями інклюзивного навчання, формування навичок володіння ними на практиці..	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u> - ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу - ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); - ЗК-3. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. <u>Фахові компетентності:</u> - СК 1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності; - СК 3. Здатність застосовувати інформаційно-комунікативні технології та цифрові	

сервіси в організації освітнього процесу у сфері початкової освіти; - СК 4. Здатність створювати та застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової освіти, в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях; - СК 7. Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність; - СК 9. Здатність створювати соціально-сприятливі умови, щодо функціонування інклюзивного освітнього середовища, формування спільноти учнів,	
5. Організація навчання	
Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12

семінарські заняття / практичні / лабораторні		18	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	013 Початкова освіта	1	вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		Лекції	заняття сам. роб.
Тема 1. Сутність адаптації та модифікації в інклюзивному процесі		2	4 10
Тема 2. Педагогічні інновації у практичній діяльності сучасного педагога: мета, завдання, види		2	4 10
Тема 3. Використання сучасних комп'ютерних технологій та інтерактивних програм в закладах з інклюзивним навчанням		2	2 10
Тема 4. Метод високочастотної слухової терапії Альфреда Томатіса		2	2 10
Тема 5. Організація освітньо-виховного процесу з використанням арт-терапії		2	4 10
Тема 6. Спеціальні методи в освітньо-виховному процесі шкіл з інклюзивним навчанням		2	2 10
ЗАГ.:		12	18 60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів. Участь в роботі впродовж семестру – 50 балів (оцінки за практичні заняття – 30 балів, за самостійну роботу – 10 балів, індивідуальне завдання – 10 балів) Залік – 50 балів.		
Вимоги до письмових робіт	Вид роботи – індивідуальне завдання (10 б.). Структура ІЗ: = теоретичний матеріал (опис проблеми у світлі опрацьованої наукової літератури) – 5 б.; = наочний матеріал (підбір додаткового матеріалу, що підтверджує істинність означеної проблеми, а саме: статистичні дані, відео- та презентаційні матеріали, схеми, графіки, діаграми) - 3 б.; = власні висновки та узагальнення – 2 б. Терміни написання: для студентів денної форми навчання – у процесі підготовки		

	до практичних занять, на підсумковому етапі; заочної – за 10 днів до закінчення семінарії Вимоги до оформлення: для студентів денної форми – у друкованому вигляді; заочної – у друкованому вигляді та (або) електронний варіант
Семінарські заняття	Оцінюються у 30 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 60-70% практичних завдань репродуктивного та частково-пошукового рівнів, 5-10% - виконання творчих завдань

Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; Форма здачі (комбінована: усна відповідь, виконані практичні та індивідуальне завдання). Усна відповідь – 30 б. Виконані письмові завдання – 20 б. (10 – ІЗ, 10 б. – практичні завдання)
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> Виконання письмових робіт у процесі вивчення дисципліни є обов’язковим для всіх студентів. <u>Академічна доброчесність:</u> Самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності (https://pnu.edu.ua/ - Положення-про-запобігання-плагіату/) <u>Відвідування занять</u> Студент повинен відвідувати практичні заняття, ретельно готуватися до них та виконувати усі завдання, в іншому випадку йому слід відпрацювати пропущені теми, а також виконати супровідні вправи та завдання різного рівня. Лекційні курси, додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційної освіти («Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника”» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) Завершальним етапом відпрацювання пропущеного практичного заняття є складання студентом тестів із теми. За умови пропуску та не відпрацювання більше 50% занять, студент не буде допущений до складання заліку <u>Неформальна освіта:</u> Студенти можуть проходити онлайн-курси на різних освітніх платформах (Prometeus, EdEra тощо), що дотичні до навчальної дисципліни та відповідно отримувати додаткові бали під час підведення підсумків навчальної діяльності студента.	
8. Рекомендована література	
1. Гаврись С., Григоренко Є. Інформаційні технології у навчальній діяльності учнів допоміжної школи. <i>Дефектолог.</i> 2009. № 11. С. 18-20. 2. Горлачов О. С. Теорія міміко-жестового мовлення та сурдоперекладу в структурі формування точності семантичних значень. <i>Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.</i> Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Вип. 37. Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2019. С. 34-39. 3. Деніелс Е., Стаффорд К. Залучення дітей з особливими потребами до системи загальноосвітніх класів. Л.: Т-во «Надія», 2000. 256 с. 4. Засенко В.В. Інтеграція осіб з порушеннями слуху: проблеми, пошуки, перспективи. <i>Крок до компетентності та інтеграції в суспільство:</i> Науково-методичний збірник. К.: Контекст, 2000. 286 с. 5. Засенко В.В. До проблеми особистісного підходу у навчанні дітей з порушеннями психофізичного розвитку. <i>Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі:</i> Науково-методичний збірник. Вип. 8/За ред. В.І.Бондаря, В.В.Засенка. К.: Наук. Світ, 2006. 288 с.	

6. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл: посіб./ Тоні Бут; пер. з англ. К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190 с.
7. Ілляшенко Т. Гіперактивна дитина. Психологічний супровід у навчальному закладі / Упоряд. Т. Червонна. Київ: «Вид. Група «Шкільний світ», 2017. 88 с.
8. Ілляшенко Т.Д. Інклюзивна освіта і перспективи подолання невстигання учнів у загальноосвітній школі. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/2116/1/>
9. Інноваційні технології в діяльності інклюзивно-ресурсного центру : метод. посіб. / авт. кол. за. ред. А. Г. Обухівської, Т. Д. Ілляшенко. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 228 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/718625/1/IRC_razvorot.pdf
10. Інноваційні підходи в освіті та реабілітації дітей із особливими освітніми потребами. *Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції* 14-15 травня 2020. До 15-річчя ВГО «Українська Асоціація корекційних педагогів». К., 2020. 158 с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/29444/Innovatsiyni-pidhody.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
11. Інтеграція дітей з освітніми потребами у загальноосвітньому навчальному закладі. *Психолог*, 2009. №10. с.14-18.
12. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Вид. гр. «АТОПОЛ», 2011. 274 с.
13. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія. К.: Самміт-Книга, 2009. 272 с.
14. Колупаєва А.А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник / А. А. Колупаєва, О.М. Таранченко. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.
15. Концепція розвитку інклюзивної освіти. Наказ МОН від 01.10.2010 р. № 912.
16. Кравченко Г.Ю, Сіліна Г.О. Інклюзивна освіта. Х.: Вид-во «Ранок», 2014. 144 с.
17. Кравець Н. П. Використання комп'ютерних технологій у процесі роботи розумово відсталих школярів із творами художньої літератури. *Особлива дитина: навчання і виховання*, №1. 2014. С. 28-37.
18. Липа В.О., Серова С.О. Про деякі проблеми впровадження інклюзивної освіти в Україні *Актуальні питання корекційної освіти*. 2011. Вип. 2. С. 121-127.
19. Наказ Міністерства освіти і науки України № 912 від 01.10.10 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання». URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/
20. Особливі діти в умовах загальноосвітньої школи (досвід закладів освіти Дніпровського району м. Києва). Практично-методичний посібник /Упорядник Сидоренко Н.А. К.: РНМЦ Дніпровського району, 2015. 64 с.
21. Особливості роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання. Вісник №4 НДЛ інклюзивної освіти/ Упорядники: Савчук Л.О., Юхимець І.В. Рівне: РОППО, 2013. 53с.
22. Особливості реалізації компетентнісного підходу в освіті дітей з інтелектуальними порушеннями: навч.-метод. посіб. /Авт.: О. В. Чеботарьова, Г. О. Блеч, І. В. Бобренко, І. В. Гладченко, О. І. Мякушко, С. В. Трикоз, І. В. Сухіна, Н. А. Ярмола/ За ред.: О. В. Чеботарьової, І. В. Сухіної. К.: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2019. 233 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718292/>
23. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. К. ТОВ «Агенство Україна». 2019. 300 с.

24. Постанова Кабінету Міністрів від 21 серпня 2013 р. № 607 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами: URL: / <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF>
25. Романчак Ж.І. Організаційно-методичні умови професійного співробітництва в інклюзивному навчальному закладі. *Наша школа*. 2014. № 4. С. 33 – 37.
26. Софій Н.З. Концептуальні аспекти інклюзивної освіти. Інклюзивна школа:: особливості організації та управління: Навч.-метод. посібник/Кол. Авт.: Колупаєва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін.; за заг. ред. Л.І.Даниленко. К., 2007. 128 с.
27. Сухіна І. В. Гіперактивна дитина. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 40 с.
28. Цюман Т. П., Бойчук Н. І. Кодекс безпечного освітнього середовища: метод. посіб. / За заг. ред. Цюман Т.П. К., 2018. 56 с.
29. Шевців З.М. Основи інклюзивної педагогіки: Підручник. Вид-во: «Новий Світ-2000», Львів, 2019. 264 с.
30. Чайка М. С., Усатенко Г. В., Кривоногова О. В. Теорія та практика використання альтернативної комунікації для осіб з особливими освітніми потребами: навчально-методичний посібник. Київ : ФОП Усатенко Г. В., 2021. 80 с.
31. Чеботарьова О. В. Реалізація компетентнісного підходу у навчанні школярів з порушеннями інтелектуального розвитку. *Діти з особливими потребами в освітньому просторі: Збірник матеріалів V Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки, психології та реабілітології 10–11 жовтня 2019 року*, Чернігів. Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г Шевченка. Київ: Симоненко І. В., 2019. С. 197-201.

Викладач: доцент кафедри
початкової освіти та освітніх
інновацій

Матвєєва Н.О.